Pál megtérése

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 21:23;
Apostolok cselekedetei 9:1-30; 26:9-11; 1Korinthus 9:1;
Galata 1:1

***„Menj el, mert választott eszközöm ő, hogy elvigye a nevemet a népek, a királyok és Izráel fiai elé”* (ApCsel 9:15, RÚF).**

A tarzuszi Saul (a későbbi Pál) megtérése volt az egyik legjelentősebb esemény az apostoli egyház történetében. Persze nem is Pál megtérése a legfontosabb, hiszen bizonyára nem ő volt az egyház egyetlen ellensége, akiből őszinte keresztény lett. A lényeg inkább az, amit az evangélium érdekében véghezvitt. Az első hívők rendíthetetlen ellenfele volt, aki hatalmas károkat okozhatott volna az újszülött egyháznak, mind az eltökéltsége, mind a hivatalos támogatása megvolt hozzá, hogy elpusztítsa azt. Ám mivel híven válaszolt Isten hívására a damaszkuszi úton, belőle lett a legnagyobb apostol. „Krisztus egyházának legelkeseredettebb és legkönyörtelenebb üldözői közül emelkedett ki az evangélium legalkalmasabb védelmezője és legsikeresebb hírnöke” (Ellen G. White: *Sketches from the Life of Paul*. 9. o.).

Pál mélyen átérezte az érdemtelenségét amiatt, hogy korábban üldözte az egyházat. Éppen ezért még nagyobb hálával mondhatta, hogy nem volt hiábavaló Isten kegyelme, amit iránta tanúsított. Pál megtérésével a kereszténység örökre megváltozott.

AZ EGYHÁZ ÜLDÖZŐJE

Pál hellenista zsidó volt. Tarzuszban, Kilikia fővárosában született (ApCsel 21:39). Bizonyos értelemben azonban eltért a görög sztereotípiától, mert Jeruzsálembe ment, ahol Gamálielnél tanult (ApCsel 22:3), aki a kor legbefolyásosabb farizeus tanítója volt. Szigorú, ortodox farizeus volt, a buzgalma azonban a fanatizmus határát súrolta (Gal 1:14). Ezért támogatta István kivégzését és lett a kulcsszereplője a későbbi üldözésnek.

Olvassuk el ApCsel 26:9-11 verseit! Hogyan sorolta Pál, hogy mi mindent tett az egyház ellen?

Pál másutt kifejti, hogy az evangélium a zsidók számára a botránkozás köve volt (1Kor 1:23). Jézus nem illett bele a zsidók tradicionális királyi Messiás képébe, ráadásul semmiképp sem tudták elfogadni, hogy az volna Isten Messiása, aki *kereszten* halt meg, mert a Szentírás szerint átkozott, aki *„fán függ"* (5Móz 21:23). Tehát a zsidók szemében már a keresztre feszítés is groteszk ellentmondás volt, a legtisztább bizonyíték arra, hogy tévesek az egyház állításai Jézusról.

ApCsel 9:1-2 ír tarzuszi Saulnak a hívők ellen elkövetett tetteiről. Damaszkusz jelentős város volt, úgy 55 kilométerre Jeruzsálemtől északra, nagyszámú zsidó népességgel. A Júdeán kívül élő zsidók egyfajta hálózatba szerveződtek. A központjuknak Jeruzsálemet tekintették (a Szanhedrint), a zsinagógák pedig a helyi közösségek támogató központjai voltak. Folyamatos kommunikáció zajlott a Szanhedrin és a különböző közösségek között, és ez rendszerint a *shaliah*, „a küldött" (a héber *shalah*, azaz „küldeni" szóból ered) által küldött leveleken keresztül történt. A *shaliah* a Szanhedrin által kijelölt hivatalos ügynök volt, több vallási feladat ellátására.

Amikor Pál a damaszkuszi zsinagógának címzett leveleket kért a főpaptól, a Szanhedrin elnökétől, akkor *shaliah* lett, akinek hatalmában állt Jézus követőit letartóztatni és Jeruzsálembe hurcolni (vö. ApCsel 26:12). A *shaliah* görög megfelelője az *apostolos*, ebből származik az *apostol* szó. Tehát Pál a Szanhedrin „apostola" volt, mielőtt Jézus Krisztus apostola lett volna.

Mikor fordult elő utoljára, hogy olyasmiért (vagy ellen) buzgólkodtunk, amiről később megváltozott a véleményünk? Mit tanultunk meg abból a tapasztalatból?

A DAMASZKUSZI ÚTON

Olvassuk el ApCsel 9:3-9 szakaszát! Mi történt, amikor Pál Damaszkusz felé haladt? Mi a jelentősége Jézus szavainak ApCsel 9:5 versében (lásd még ApCsel 26:14)?

Váratlan dolog történt, amikor Pál a társaival közeledett Damaszkuszhoz: déltájban erős, vakító fényt láttak a mennyből és megszólalt egy hang. Ez nem csupán egy látomás volt a szó prófétai értelmében, hanem Isten megnyilatkozása, ami kifejezetten Pálnak szólt. A társai látták a fényt, de egyedül Pál vakult meg. Hallották a hangot, amit csak ő értett meg. A világosság a feltámadt Jézus isteni dicsősége volt, aki személyesen jelent meg előtte abban a pillanatban (ApCsel 22:14). Az apostol máshol világosan kijelenti, hogy látta Jézust, ezért egyenértékű a tizenkét apostollal, mivel tanúja lett Jézus feltámadásának és megkapta az apostoli felhatalmazást (1Kor 9:1; 15:8).

A Jézussal ezután folytatott beszélgetés sokkal jobban letaglózta Pált, mint maga a fényesség. Addig szilárd meggyőződése volt, hogy Isten munkáját végzi a názáreti Jézus követőinek megtámadásával, veszélyes, rémisztő eretnekségtől tisztítja meg a judaizmust. Döbbenetére viszont nemcsak azt tudta meg, hogy Jézus él, hanem hogy éppen Őt támadja, ha a híveinek szenvedést okoz. Saulhoz szólva Jézus egy feltehetőleg görög eredetű közmondást említett, amelyet Pál minden bizonnyal ismert: *„Nehéz neked az ösztöke ellen rugódoznod”* (ApCsel 26:14, RÚF). A kép azt mutatja, hogy a nyomtató ökör nekifeszül a hegyes botnak, amivel irányították. Ilyenkor az állat csak még jobban megsérült.

A mondás Pál lelki küzdelmére utalhat – ezt a Biblia a Lélek munkájának tulajdonítja (Jn 16:8-11), ami visszavezethető István halálához. „Saulnak kiemelkedő része volt István kihallgatásában és elítélésében. Isten jelenlétének feltűnő megnyilatkozása a vértanún kételkedést támasztott Saulban a Jézus követői ellen képviselt ügy jogosságát illetően. Lelke mélységesen zaklatott lett. Tanácstalanságában azokhoz fordult, kiknek bölcsességében és ítéletében teljesen megbízott. A papok és főemberek érvei végül meggyőzték, hogy István Istent káromolta; az a Krisztus pedig, akit a vértanú prédikált: csaló, és azoknak van igazuk, akik a szent tisztségben szolgálnak” (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 76. o.).

Miért bölcs dolog a lelkiismeretre hallgatni?

ANÁNIÁS LÁTOGATÁSA

Amikor Saul rájött, hogy magával Jézussal beszél, feltette a kérdést, ami megadta Jézusnak a várt alkalmat. *„Mit cselekedjem, Uram”* (ApCsel 22:10)? A kérdés mutatja, hogy megbánta addigi tetteit. Ám még fontosabb volt a készsége, hogy feltétel nélkül átengedje Jézusnak az élete vezetését. Sault Damaszkuszba vitték, ahol várnia kellett a további utasításokra.

ApCsel 9:10-19 részében a Biblia megmutatja, hogyan dolgozott az Úr azért, hogy felkészítse a tarzuszi Sault új életére, már Pál apostolként. Jézus látomásban adta a feladatot Anániásnak, hogy látogassa meg Sault és tegye rá a kezét, ami után helyreáll a látása. Anániás persze már hallott Saulról és arról is, hogy hány hívő szenvedett, veszítette el az életét miatta. Nagyon jól tudta azt is, hogy Saul pontosan miért ment Damaszkuszba, és bizonyára nem akart az első ottani áldozata lenni. Habozása érthető.

Anániás azt viszont nem tudta, hogy Saul éppen akkor találkozott személyesen Jézussal, ami örökre megváltoztatta az életét. Fogalma sem volt róla, hogy Saul – Anániás legnagyobb meglepetésére – már nem a Szanhedrinnek dolgozott, mióta Jézus elhívta munkásának. Ez azt jelentette, hogy attól fogva nem a Szanhedrin apostola, hanem Jézus választott eszköze lett, aki a zsidókhoz és a pogányokhoz is elviszi az evangélium üzenetét.

Olvassuk el Gal 1:1 és 11-12 verseit! Milyen határozott igénnyel lép fel Pál az apostoli szolgálatát illetően?

Pál a Galáciai levélben határozottan állítja, hogy nem embertől, hanem egyenesen Jézus Krisztustól vette üzenetét és apostolságát. Ez nem mond szükségképpen ellent Anániás szerepének Pál elhívásában. Amikor Anániás meglátogatta, csak megerősítette azt az elhívást, amit Saul magától Jézustól kapott a damaszkuszi úton.

Továbbá Saul életében olyan drámai változás történt, amire emberi indokot nem is lehetne mondani. Egyedül az isteni közbelépés magyarázhatja, hogy Jézus legádázabb ellensége hirtelen hogyan fogadhatta el Őt Megváltóként és Úrként, miként hagyhatott hátra mindent – a meggyőződését, a hírnevét, a karrierjét –, és hogyan vált belőle a legodaadóbb és a legbuzgóbb apostol.

Miként mutatja Saul megtérése Isten csodálatos kegyelmének a működését? Mit szűrhetünk le a történetéből azokra nézve, akiknek az igaz hitre jutásában kételkedünk?

PÁL SZOLGÁLATÁNAK A KEZDETE

ApCsel 9:19-25 szakasza azt a benyomást kelti, hogy mielőtt visszatért volna Jeruzsálembe, Pál egy darabig Damaszkuszban maradt (ApCsel 9:26). Gal 1:17 versében az apostol megjegyzi, hogy jeruzsálemi útja előtt Arábiába ment, ahol úgy tűnik, bizonyos ideig magányosan élt. „Itt, a puszta magányában Pálnak bőséges alkalma volt a nyugodt tanulmányozásra és elmélkedésre" (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 84. o.).

Olvassuk el ApCsel 9:20-25 verseit! Mit ír Pál damaszkuszi szolgálatáról Lukács? Mennyire volt sikeres?

Pál eredeti célpontjai azok a zsidó hívők voltak, akikhez Jeruzsálemből korábban még a főpap leveleivel ment, és akik valószínűleg Damaszkusz zsinagógáiban kerestek menedéket (ApCsel 9:2). Arábiából visszatérve végre eljutott a zsinagógákba, de nem azért, hogy letartóztassa őket, hanem az ő táborukat akarta gyarapítani. Nem akarta már Jézust csalással rágalmazni, inkább Izrael Messiásaként igyekezett bemutatni. Mi járhatott azok fejében, akik addig csak azt hallották róla, hogy az üldözőik egyike, akkor pedig már Jézusról tett nekik bizonyságot? Ugyan mi mást tehettek volna, mint ámuldoztak azon, ami a tarzuszi Saulból lett és amit az egyházért tett? (Valószínűleg fel sem tudták mérni, mekkora befolyása lesz majd ennek az új hívőnek!)

Pál ellenségei képtelenek voltak cáfolni az érveit, ezért közülük némelyek a megölését tervezték. Az apostol beszámolója az esetről (2Kor 11:32-33) arra enged következtetni, hogy ellenfelei megrágalmazták a helyi hatóságok előtt, így akarták elérni a céljukat. Ő viszont a hívők segítségével egy kosárban megszökhetett, valószínűleg egy, a városfalba épített ház ablakán át.

Pál már kezdettől fogva tudta, hogy kihívásokkal néz majd szembe (ApCsel 9:16). A szolgálatát különféle forrásokból támadó ellenállás, üldözés és szenvedés kísérte végig, de semmi sem rendítette meg hitét vagy kötelességtudatát, noha Krisztusban való új életének gyakorlatilag minden lépésében nehézségekkel és próbákkal kellett szembenéznie (2Kor 4:8-9).

Pál nem adta fel a küzdelmek és az ellenállás ellenére sem. Hogyan tanulhatjuk meg ezt mi is a hit kérdéseiben – azaz, hogyan tarthatunk ki a csüggedés és az ellenállás idején is?

VISSZATÉRÉS JERUZSÁLEMBE

Damaszkuszból való szökése után Pál először tért vissza Jeruzsálembe azóta, hogy üldözőként távozott onnan. Három év telt el a megtérése óta (Gal 1:18). A visszatérés nem volt könnyű, mivel az egyházon belül és kívül is problémákba ütközött.

Olvassuk el ApCsel 9:26-30 részét! Mi történt Pállal, amikor megérkezett Jeruzsálembe?

Pál Jeruzsálemben csatlakozni akart az apostolokhoz. Addigra ugyan már három éve keresztény volt, megtérésének a híre mégis annyira hihetetlennek tűnt, hogy Anániáshoz hasonlóan az apostolok is kételkedtek benne. Attól féltek, hogy ez egy fondorlatos terv része. Barnabás ciprusi, tehát görögül beszélő lévita volt (ApCsel 4:36-37), ő tört át az apostolok ellenállásán és bemutatta nekik Pált. Bizonyára mindannyian ámultak azon, amit Isten Pálért tett, persze csak miután felismerték, hogy a megtérése őszinte.

Azonban az efféle ellenállás nem tűnt el maradéktalanul, ha nem is azért, mert a múltban Pál üldözte az egyházat, hanem az általa hirdetett evangélium miatt. Amint István esetében is megmutatkozott, a júdeai hívők, köztük az apostolok is csak lassan értették meg a keresztény hit egyetemességét. A hit már nem az ószövetségi ceremoniális rendszeren, főként az áldozati rendszeren alapult, mert az érvényét vesztette Jézus kereszthalálával. Pál legszorosabb kapcsolatai a júdeai egyházon belül mindig a hellenista hívők voltak: Barnabás mellett ide tartozott még Fülöp, a hét diakónus egyike (ApCsel 21:8) és a szintén Ciprusról származó Mnáson (ApCsel 21:16). Évekkel később a jeruzsálemi gyülekezet vezetői még mindig azzal vádolták Pált, hogy gyakorlatilag ugyanazt a tant hirdeti, mint korábban István (ApCsel 21:21).

A Jeruzsálemben töltött tizenöt nap alatt Pál (Gal 1:18) ezek szerint ugyanazoknak a nem hívő zsidóknak akarta elmondani az evangélium üzenetét, akiket korábban István ellen lázított. Mint Istvánnak, úgy neki is erős ellenállással kellett szembenéznie, és veszélybe került az élete. Jézus látomásban intette, hogy a biztonsága érdekében hagyja el Jeruzsálemet (ApCsel 22:17-21). A testvérek segítségével lement Cézárea kikötővárosába, onnan pedig kilikiai szülővárosába hajózott, ahol több évig maradt, mielőtt megkezdte misszióútjait.

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„Az ütközetben elesett tábornok veszteséget jelent hadseregének; azonban halála nem ad az ellenségnek erőtöbbletet. De amikor egy kiváló férfiú az ellenséggel egyesíti erejét, nemcsak szolgálatát vesztik el, hanem előnyhöz jutnak azok, akikhez csatlakozott. Ha az Úr a tárzuszi Sault a damaszkuszi úton egyszerűen agyonsújtja, az üldöző hatalmat nagymértékben gátolta volna. Isten azonban gondviselésében nemcsak megkímélte Saul életét, hanem meg is térítette, így az ellenség soraiból egy bajnokot Krisztus oldalára állított" (Ellen G. White: *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 83-84. o.).

„Krisztus megparancsolta a tanítványainak, hogy menjenek el és tanítsanak minden népet. A zsidóktól kapott korábbi tanítások azonban megnehezítették Mesterük szavainak értelmezését, így csak lassan kezdtek el cselekedni azok szerint. Ábrahám gyermekeinek nevezték és az isteni ígéret örököseinek tartották magukat. Csak az Úr mennybemenetele után több évvel szélesedett ki annyira a látásuk, hogy tisztán megértették Krisztus szavait és elkezdtek fáradozni a pogányok megtéréséért is, a zsidóké mellett" (Ellen G. White: *Sketches From the Life of Paul*. 38. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. **Időzzünk még Jézusnak annál a kérdésénél, amit a damaszkuszi úton intézett Pálhoz: *„...miért üldözöl engem"* (ApCsel 9:4, RÚF)? Pál számára ez a kérdés azt jelezte, hogy a názáreti Jézus feltámadt a halálból. Viszont még azt is mutatta, hogy Jézus azonosítja magát egyházával (lásd még Mt 25:34-45). Egyértelmű a következtetés: az egyházat ért sérelem magát Jézust is bántja. Mit jelent ez ma nekünk a gyakorlatban?**
2. **A Jézusról való bizonyságtevés érte való szenvedéssel jár. Nem véletlen, hogy a „tanú" szó görög megfelelője (*martys*) egybecseng a „mártírsággal". Mit jelent Jézusért szenvedni?**
3. **Van egy régi latin mondás: *Credo ut intelligam*, ami azt jelenti: „Hiszek, hogy megértsem". Hogyan segít ez a gondolat megérteni azt, ami a tarzuszi Saullal történt? Azaz a megtérése előtt, mielőtt hitre jutott Jézusban, nem látott tiszta képet. Csak a damaszkuszi úton szerzett tapasztalata után tudta felfogni a lényeget. Milyen tanulságot vonhatunk le ebből olyan esetekre nézve, amikor ideges-kedünk, mert egyesek nem hiszik el azt az igazságot, ami számunkra egyértelműnek tűnik?**

RÉPÁSSY MÁRIA:
KORUNK SZAVA

Gyorsan! Sietni..., sietni –
zúgja a gyárban a gép.
Megállás nélkül menni,
menni..., tenni..., tenni!
Kopogva iramlik utcán a nép.

Ki sokat markol,
keveset kap.
Félig mondja ki a szót,
csak sietve teszi a jót.

Sietségében a lényeget felejti.
Nem hagy maga után
békét, nyugalmat.
Nem olyan, ki megnyugvást
és vigasztalást adhat.

Ne rohanj, ne siess,
nincs sok értelme!
Jézus sohasem sietett;
Ő mindig csak egészen
és egyet tett.

Odafigyelt szívvel, lélekkel.
Tanított, gyógyított,
bűnöket bocsájtott.
Gyakorolt irgalmasságot,
védte, hirdette az igazságot.

Körül járt, jót tévén,
vigaszt, erőt osztott.
Sietve nem szólott, és
mindent megoldott...!